

Scenariusz lekcji języka polskiego w klasie 7a (30.03.2020 r.)

z wykorzystaniem podręcznika i zeszytu ćwiczeń "Bliżej słowa"

Temat lekcji: Upodobnienia głoskowe.

Cele lekcji - uczeń:

- zna rodzaje upodobnień głoskowych wewnątrzwyrazowych i międzywyrazowych
- rozumie, na czym polega różnica pomiędzy wymową a pisownią wyrazów,
- umie wskazać rodzaj zjawiska fonetycznego w wyrazie.

Przebieg lekcji:

1. Wprowadzenie. Przypomnij sobie wiadomości o spółgłoskach dźwięcznych bezdźwięcznych. Ta wiedza jest niezbędna do zrozumienia wiadomości o zjawiskach fonetycznych zachodzących w wyrazach i pomiędzy nimi.

2. Zapisz temat lekcji.

3. Różnice między wymową a pisownią wyrazów występują wtedy, gdy obok siebie występują dwie różne pod względem dźwięczności spółgłoski (jedna dźwięczna, druga bezdźwięczna), takie zjawisko nazywane jest upodobnieniem głoskowym.

W wyrazie *trzask* występują: spółgłoska *t*, która jest bezdźwięczna, a po niej - *rz* - dźwięczna. Łatwiej wypowiadać dwie bezdźwięczne spółgłoski, niż dwie różne pod względem dźwięczności, dlatego mówimy *sz* zamiast *rz*.

Na końcu wyrazu *trzask* też występują dwie spółgłoski, ale obie są bezdźwięczne, dlatego nie ma upodobnienia głoskowego w tej części wyrazu.

4. W podręczniku na stronach 45-46 przeczytaj wiadomości o rodzajach upodobnień ze względu na: dźwięczność (**udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie**), kierunek zmian (**wsteczne, postępowe**), miejsce powstawania (**wewnątrzwyrazowe, międzywyrazowe**).

5. Zapisz w zeszycie wyrazy: **rozporządzenie, lawka, także, trzy, prośba**, znajdź zachodzące w nich upodobnienia głoskowe i napisz, na czym polegają.

Wzór:

przedstawienie - ubezdźwięcznienie postępowe (zamiana dźwięcznej spółgłoski *rz* na bezdźwięczną *sz*)

liczba - udźwięcznienie (zamiana bezdźwięcznej spółgłoski *cz* na dźwięczną *dź*)

6. Dowiedz się o innych zjawiskach fonetycznych, które występują w wyrazach, na str. 46 w podręczniku przeczytaj o **zaniku dźwięczności spółgłoski na końcu wyrazu** oraz **uproszczeniu grup spółgłoskowych**.

7. Wykonaj w zeszycie ćwiczeń na str. 35 zad. 7.

8. Powtórz poznane wiadomości.

dorota.chrobak@sp8sanok.pl